2027

Jaarplan 2027: Vertrouwen en veerkracht

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Inhoud

Voorwoord Jaarplan 2027: vertrouwen en veerkracht 4

Jaarplan in een oogopslag 6

I. Strategische thema's 7

Maatschappelijke meerwaarde 7

Accountant in het AI-tijdperk 8

Professionele ruimte en veerkracht 9

II. Programma's en projecten 10

Herijking beroepsprofiel 10

- Beoogde wetswijzigingen (fase 2) 10
- Inventarisatie als basis voor besluitvorming in 2027 10

Duurzaamheid 11

- Financiële duurzaamheidsrisico's en -kansen 11
- Duurzaamheidsverslaggeving en -assurance 11
- Samen optrekken 11

Fraude 12

- Praktische toepassing van nieuwe regelgeving 13
- Fraude in beeld 13

Staat van de sector 13

- Onder de streep: het accountantsberoep in 2026 13
- Naar een completer beeld in 2027 14

Accountancy en AI 14

- Insteek programma 14
- Focus in 2027 14

AI en ledenservice 16

- Start voorbereiding 2026 16
- Lancering AI-assistent 2027 16
- Blijvend monitoren 16

Regelverbetering: anders organiseren 17

- Duidelijke en uitvoerbare regelgeving 17
- Van programma naar vaste werkwijze 17
- Concrete activiteiten in 2027 17

Ethiek, cultuur en gedrag 18

- Professionele ruimte voor kwaliteit en vertrouwen 18
- Versterken beroepscultuur 18
- Van bewustwording naar gedrag 18
- Van inspireren naar implementeren en borgen 19

Geïntegreerde accountantsopleiding 20
Naar een nieuw onderwijsmodel 20
Samen leren 20
Andere leervormen 20
Insteek project 21

III. Kernactiviteiten NBA 22
Afdeling Beroep en maatschappij 22
Voor en door leden 22
NBA helpt accountants in de mkb-praktijk op weg 23
Voortzetting mkb-programma 23
Fiscale updates 24
Bijeenkomsten voor eenpitters en kleine kantoren 24
MKB Connect 24
Diversiteit en inclusie 24
Afdeling Kwaliteit 24
Regelgevingsprojecten 2027 25
Europese proportionaliteitsrichtlijn 25
Mkb-toets en hulp 25
Toezicht 25
Afdeling Educatie en ontwikkeling 26
Verklaring van vakbekwaamheid 26
Permanente educatie 27
Raad voor de praktijkopleidingen 27
Toezicht op aanbieders 27
Afdeling Communicatie 27
Public affairs 27
Inzetten op ledenbinding 28
Kennisontsluiting 2.0 28
Nieuwe heldencampagne 28
Directie- en bestuurssecretariaat 28
Nieuwe beleidsagenda, strategie 2027-2030 28
De rol en governance van de NBA 29
Bedrijfsvoering 30
Nieuw ERP-systeem live 30
Blijvend inspelen op risico's 31
AI-geletterdheid 31

Voorwoord Jaarplan 2027: vertrouwen en veerkracht

De maatschappelijke opgaven van vandaag vragen om accountants die vooruitkijken, professioneel oordelen en hun maatschappelijke rol waarmaken. De snelle ontwikkeling van AI, toenemende cyberdreigingen, geopolitieke spanningen en klimaatverandering leiden tot complexe vraagstukken. Juist in een omgeving waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgen en belangen kunnen schuren, moet de samenleving kunnen vertrouwen op accountants die onafhankelijk, zorgvuldig en standvastig oordelen en handelen.

Met de nieuwe strategie 2027–2030, *Vertrouwen en veerkracht*, richt de NBA zich daarom op drie strategische thema's: *Maatschappelijke meerwaarde, Accountant in het AI-tijdperk en Professionele ruimte en veerkracht*. Deze thema's geven richting aan de activiteiten van de beroepsorganisatie in 2027 en aan de verdere ontwikkeling van het beroep.

Als NBA willen we beter zichtbaar maken wat accountants bijdragen aan de samenleving. Met de nieuwe publicatie *Onder de streep* brengen we feiten, cijfers en ontwikkelingen in het beroep samen. Via de programma's *Duurzaamheid en Fraude* ondersteunen we accountants bij actuele maatschappelijke vraagstukken. Met fase 2 van de *Herijking beroepsprofiel* zetten we een volgende stap in de ontwikkeling van een toekomstbestendig beroep.

Ook bereiden we het beroep voor op een toekomst waarin AI een steeds grotere rol speelt. Dat biedt kansen om processen te verbeteren en nieuwe vormen van dienstverlening te ontwikkelen, maar stelt ook nieuwe eisen aan kwaliteit, transparantie, privacy en informatiebeveiliging. Het professionele oordeel van de accountant blijft daarbij onmisbaar. Met het programma *Accountancy en AI* ondersteunt de NBA accountants om AI beter te begrijpen en verantwoord toe te passen. Via het project *AI en ledenservice* willen we betrouwbare vaktechnische kennis met hulp van een AI-assistent eenvoudiger toegankelijk maken. Zo benutten we de mogelijkheden van AI, terwijl persoonlijk contact met vaktechnische deskundigen behouden blijft.

Vertrouwen vraagt om accountants die ook onder druk professioneel en zorgvuldig kunnen blijven handelen. Daarom zetten we stevig in op professionele ruimte, ethische weerbaarheid en veerkracht. Accountants moeten de bedoeling achter regels kunnen doorgronden, zelfstandig afwegingen kunnen maken en vrijmoedig kunnen handelen; ook wanneer belangen schuren of dilemma's ontstaan. Daarvoor zijn duidelijke, proportionele en uitvoerbare regels nodig, naast een beroepscultuur waarin ruimte is voor dialoog, reflectie, tegenspraak en ontwikkeling. Met *Regelverbetering, Ethiek, cultuur en gedrag*, de *Geïntegreerde accountantsopleiding* en *Samen leren* werken we aan de voorwaarden die accountants nodig hebben om hun verantwoordelijkheid te kunnen nemen.

Zo bouwen we aan een beroepsgroep die stevig staat, zich blijft ontwikkelen en tijdig kan inspelen op nieuwe vraagstukken. Een veerkrachtige beroepsgroep, die vanuit vakmanschap, een professioneel oordeel en publieke verantwoordelijkheid bijdraagt aan kwaliteit en vertrouwen in de samenleving.

Het NBA-bestuur

Jaarplan 2027: vertrouwen en veerkracht

Strategische thema's 2027–2030

Maatschappelijke meerwaarde

Versterken maatschappelijke positie accountant als objectieve professional die vertrouwen toevoegt in het economische verkeer.

Focus op kwaliteit, zichtbare waarde, samen maatschappelijk vraagstukken aanpakken

Accountant in het AI-tijdperk

Accountants helpen om AI en met AI gegenereerde data verantwoord te gebruiken.

Bewust AI-gebruik, kritische oordeelsvorming, eigen verantwoordelijkheid, blijven leren.

Professionele ruimte en veerkracht

Versterken beroepsgroep die vakbekwaam, onafhankelijk, objectief en ethisch weerbaar is en onder druk het juiste doet.

Ruimte voor professioneel oordeel. Nu en in de toekomst.

Programma's en projecten 2027

Herijking Beroepsprofiel (1 2 3 4)

- Toekomstbestendig en studeerbaar beroep
- Besluitvorming over beoogde wetswijzigingen (fase 2)

Duurzaamheid (1 2 3 4)

- Financiële duurzaamheidsrisico's en –kansen identificeren
- Duurzaamheidsverslaggeving en –assurance CSRD/VSRS
- Kennis delen: Werkconferentie Duurzaamheid

Fraude (1 2 3 4)

- Praktische uitwerking nieuwe regelgeving: AMLR en 240
- Fraude in beeld: dialoog over fraudedilemma's

Staat van de sector (1 2 3 4)

- Onder de streep: publicatie accountantsberoep in beeld
- Naar een completer beeld in 2027 met onder meer de AQI's

Accountancy & AI (1 2 3 4)

- Risico's en kansen AI
- Verantwoord gebruik en professionele oordeelsvorming
- Dialoog en kennis delen

AI en ledenservice (1 2 3 4)

- Lancering AI-assistent 2027
- Blijvend monitoren en ontwikkelen

Legenda: werkvelden accountants*

1 Strategie en bestuur
Bijdragen aan duurzame waardecreatie en verantwoord bestuur.

2 Samenstel en advies
Organisaties helpen met betrouwbare informatie en advies.

3 Finance en control
Inzicht, sturing en beheersing binnen organisaties.

4 Audit en assurance
Controle, assurance en oordeelsvorming bij betrouwbare informatie.

Regelverbetering: anders organiseren (1 2 3 4)

- Inzet: heldere, uitvoerbare en proportionele regelgeving
- Twee sporen: interne en externe regelgeving
- Opstellen beroepsbrede lobby-agenda

Ethiek, cultuur en gedrag (1 2 3 4)

- Versterken beroepscultuur: professioneel oordeel, veilige omgeving, durven uitspreken en lerend vermogen
- Van bewustwording naar gedrag en borging

Geïntegreerde accountantsopleiding (1 2 3 4)

- Onder regie NBA samen met partijen werken aan nieuw model voor geïntegreerde opleiding

Samen leren (1 2 3 4)

- Insteek: leren van en met elkaar als vanzelfsprekend onderdeel van het accountantsberoep
- Ontwikkelen visie

* Zie gekleurde blokjes bij de programma's en projecten | 1 2 3 4 Accent ligt op deze werkvelden

Strategische thema's

De strategische koers van de NBA voor 2027–2030 rust op drie centrale thema's die richting geven aan de ontwikkeling van het beroep en de organisatie: *Maatschappelijke meerwaarde, Accountant in het AI-tijdperk* en *Professionele ruimte en veerkracht*. Deze thema's vormen het kader voor de activiteiten die de NBA uitvoert om het brede accountantsberoep toe te rusten voor een wereld in verandering, zodat accountants in de toekomst hun maatschappelijke opdracht kunnen vervullen. Daarbij richt de strategie zich op drie samenhangende perspectieven: de individuele accountant in de verschillende werkvelden, de ontwikkeling van het accountantsberoep als geheel en de rol van de NBA om beide te ondersteunen en richting te geven. De activiteiten worden uitgevoerd binnen programma's en projecten of maken deel uit van de kernactiviteiten van de NBA.

Maatschappelijke meerwaarde

De behoefte aan onafhankelijke en betrouwbare informatie neemt toe en accountants vervullen hierin een belangrijke maatschappelijke rol. Dat vraagt om blijvende aandacht voor kwaliteit, verantwoording, leren en verbeteren. Ook is het belangrijk dat het beroep positie inneemt bij maatschappelijke vraagstukken waarop zij deskundig zijn, zoals fraude, witwassen en naleving van regelgeving.

Deze vraagstukken vragen om samenwerking. De NBA werkt daarom met andere partijen aan duidelijke verantwoordelijkheden en regelgeving die in de praktijk werkt. Ook brengt de NBA knelpunten onder de aandacht van toezichthouders en politiek, bijvoorbeeld als accountants onvoldoende toegang hebben tot noodzakelijke informatie.

De NBA bevordert daarnaast een kwaliteitsgerichte cultuur en ondersteunt accountants met informatie over nieuwe ontwikkelingen, normen en kaders, kennisdeling en samenwerking met deskundigen. Daarbij geeft de NBA richting, maar blijven accountants zelf verantwoordelijk voor de toepassing in hun eigen praktijk.

Door de impact van het werk van accountants met betrouwbare data te onderbouwen, maakt de NBA hun maatschappelijke meerwaarde beter zichtbaar. Dit versterkt de transparantie, trots en dialoog met leden, stakeholders, media en samenleving.

In 2027 krijgt dit strategische thema verder vorm via de programma's: *Herijking beroepsprofiel, Regelverbetering, Duurzaamheid en Fraude*. Programma's die bijdragen aan de

Een sterk accountantsberoep vraagt om meer dan goede regels en vakkennis. Het vraagt ook om professionele ruimte, tegenspraak en de bereidheid om voortdurend te leren en te verbeteren. Op die basis bouwen we met onze nieuwe strategie verder aan een veerkrachtig beroep dat, in alle werkvelden, zichtbaar maatschappelijke meerwaarde levert."

Bianca de Jong-Muhren, voorzitter NBA

maatschappelijke meerwaarde. Het project *Staat van de sector* staaft met feiten en cijfers de bijdrage van accountants aan de samenleving.

Accountant in het AI-tijdperk

Kunstmatige intelligentie (AI) verandert het werk van accountants ingrijpend. AI biedt kansen voor efficiënter werken en nieuwe vormen van dienstverlening, maar brengt ook risico's met zich mee. Daarom ondersteunt de NBA accountants bij het verantwoord gebruik van AI en met AI gegenereerde informatie.

In de toekomst ligt de kracht van de accountant niet in het verwerken van informatie, maar in het beoordelen, duiden en valideren ervan. Professioneel-kritisch denken, ethisch handelen en een zorgvuldig oordeel blijven daarbij onmisbaar. Accountants blijven ten allen tijde zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun werk, ook wanneer zij AI gebruiken.

De NBA volgt ontwikkelingen op het gebied van AI, brengt kansen en risico's in beeld en ondersteunt accountants met kennisdeling, dialoog en waar nodig beroepsgerichte kaders. Daarbij stimuleert zij accountants om ervaringen en goede voorbeelden uit te wisselen en van elkaar te leren.

In 2027 richt de NBA zich op het versterken van AI-geletterdheid binnen het beroep, zodat accountants nieuwe technologie verantwoord kunnen inzetten. Uitgangspunt blijft dat AI het vakmanschap van accountants ondersteunt en versterkt, maar nooit hun professionele oordeel vervangt. Daarnaast ontwikkelt de NBA via het project *AI en ledenservice* een AI-assistent waarmee leden in begrijpelijke taal vragen kunnen stellen en antwoorden krijgen op basis van gecontroleerde NBA-bronnen.

Professionele ruimte en veerkracht

Accountants werken in een omgeving met toenemende druk, uitgebreide regelgeving en uiteenlopende belangen. Juist dan is het belangrijk dat zij onafhankelijk, objectief en zorgvuldig blijven handelen. Daarom zet de NBA in op een beroepsgroep die vakbekwaam, ethisch weerbaar en professioneel zelfstandig is.

Professionele ruimte betekent dat accountants de bedoeling achter regels begrijpen en deze verantwoord toepassen in de praktijk. Daarbij blijven vakmanschap, professioneel oordeel en het publieke belang centraal staan. De NBA bevordert *principle based* regelgeving die duidelijk, uitvoerbaar en proportioneel is en ruimte laat voor professionele oordeelsvorming.

Professionele ruimte vraagt ook om een cultuur waarin kwaliteit en het publieke belang vooropstaan. De NBA stimuleert professionele dialoog, intervisie, mentoring en het bespreken van dilemma's, zodat accountants van elkaar blijven leren, elkaar durven aanspreken en met elkaar het gesprek aangaan. Ook investeert de NBA in een toekomstbestendige opleiding en professionele ontwikkeling.

In 2027 ligt de nadruk op het versterken van professionele oordeelsvorming, ethische weerbaarheid en een lerende beroepscultuur. De programma's *Ethiek, cultuur en gedrag* en *Geïntegreerde accountantsopleiding* en het project *Samen leren* geven daar concreet handen en voeten aan. Zo blijft het accountantsberoep ook in een complexe omgeving betrouwbaar, kwalitatief sterk en maatschappelijk relevant.

Programma's en projecten

Om de doelen geformuleerd voor de strategische thema's te behalen, heeft het NBA-bestuur programma's voor de middellange termijn vastgesteld, met daaraan gekoppeld verschillende projecten. Deze programma's en projecten vertalen de koers naar concrete acties en meetbare resultaten in 2027. De NBA richt zich daarbij op accountants in vier werkvelden: audit en assurance, samenstel en advies, finance en control en strategie en bestuur. De programma's en projecten sluiten aan bij de vraagstukken in deze werkvelden en kunnen meerdere werkvelden raken.

Herijking beroepsprofiel

Relevant voor: alle werkvelden. Het beroepsprofiel vormt de basis voor de ontwikkeling van het accountantsberoep, de opleiding en de vakbekwaamheid van accountants.

Met de herijking van het beroepsprofiel werkt de NBA aan een toekomstbestendig accountantsberoep dat maatschappelijke meerwaarde blijft leveren. Het programma richt zich op een aantrekkelijk en toekomstbestendig beroep met een goede studeerbaarheid, die aansluit bij de veranderende rol van accountants.

Beoogde wetswijzigingen (fase 2)

In 2025 rondde de NBA fase 1 af met de vaststelling van de *Verordening op de beroepsprofielen 2025* door de ledenvergadering in juni 2025. In 2026 startte fase 2 van het programma *Herijking beroepsprofiel*. Deze fase bestaat uit onderwerpen waarvoor wetswijzigingen nodig zijn. Dit zijn onderwerpen die uit eerdere trajecten (Expertgroep Educatie en de consultaties in fase 1) naar voren kwamen, zoals: de naamgeving van de accountantstitels, onderscheid opleidings- en beroepstitel en specialisaties (naast de wettelijk bepaalde specialisatie van CSRD-assurance).

Inventarisatie als basis voor besluitvorming in 2027

In 2026 startte de NBA met een rapportage waarin eerdere visies, discussies en standpunten over de desbetreffende onderwerpen en de onderbouwing daarvan objectief in kaart worden gebracht.

Deze rapportage vormt in 2027 de basis voor de inhoudelijke afweging en besluitvorming. Daarbij worden de verschillende perspectieven en gevolgen voor het beroep, de opleiding en de wettelijke kaders betrokken.

Duurzaamheid

Relevant voor: alle werkvelden, met specifieke toepassingen binnen audit en assurance, samenstel en advies en finance en control. Accountants krijgen vanuit verschillende rollen te maken met duurzaamheidsrisico's, -informatie, -verslaggeving en -assurance.

Financiële duurzaamheidsrisico's en -kansen

De zomer van 2026 laat zien dat hitterecords, bosbranden en watertekort ons welzijn, onze productiviteit en economie rechtstreeks raken. Zo leidden onbevaarbare delen van Rijn en IJssel tot duurder wegvervoer voor ondernemingen die afhankelijk zijn van de binnenvaart. Ook nieuwe duurzaamheidswetgeving, zoals de PPWR *(Packaging and Packaging Waste Regulation)*, stelt concrete eisen aan ondernemingen van elke grootte en kan een overstap op ander verpakkingsmateriaal vereisen.

Mkb en grote ondernemingen ondervinden nu of later de financiële gevolgen van klimaatverandering, grondstoffentekorten en biodiversiteitsverlies. Dit beïnvloedt hun strategie, weerbaarheid, continuïteit en jaarrekening. Tegelijkertijd ontstaan kansen voor ondernemingen en de bij hen werkzame accountants, die zich tijdig op de toekomst voorbereiden.

De NBA helpt accountants deze ontwikkelingen te duiden, financiële risico's en kansen in kaart te brengen, in de jaarrekening te verwerken en daarover zekerheid te verlenen. De brochure over financiële risico's en kansen van duurzaamheid, die begin 2027 verschijnt, en bijbehorende verdiepende bijeenkomsten geven hieraan concrete invulling.

Duurzaamheidsverslaggeving en -assurance

Duurzaamheidsverslaggeving en -assurance zijn door de CSRD een vast onderdeel van het accountantsberoep. Accountants spelen een sleutelrol bij het opstellen, samenstellen, benutten en controleren van duurzaamheidsinformatie.

In 2027 staat de verdere invoering van de CSRD centraal. Meer ondernemingen publiceren duurzaamheidsinformatie en een bredere groep accountants gaat assurance hierbij uitvoeren. Ook starten naar verwachting het AFM-toezicht en de toepassing van nieuwe assurancestandaarden, waaronder ISSA 5000. De NBA ondersteunt accountants met voorlichting en draagt via consultaties bij aan uitvoerbare en proportionele regelgeving. Ook in het mkb groeit de behoefte aan duurzaamheidsinformatie door vragen van ketenpartners. Accountants kunnen ondernemingen ondersteunen bij vrijwillige duurzaamheidsrapportage op basis van de VSRS *(Voluntary Sustainability Reporting Standard)* en assurance verlenen bij deze informatie.

Samen optrekken

Duurzaamheid raakt steeds meer het werk van iedere accountant. De NBA helpt accountants daarin mee te groeien en stimuleert in 2027 samen leren: via de *Werkconferentie Duurzaamheidsverslaggeving & Assurance*, de verdere ontwikkeling van het mkb-kompas duurzaamheid en via het delen van geleerde lessen.

Tegelijkertijd maakt de NBA in de dialoog met toezichthouders, beleggers en andere stakeholders zichtbaar hoe accountants bijdragen aan betrouwbare en relevante duurzaamheidsinformatie.

Tot slot stimuleert de NBA innovatie en samenwerking rond duurzaamheid, onder meer met de SRA, het Nationaal Klimaatplatform, Future Up, de Capitals Coalition en het onderwijs. Zo neemt de NBA samen met een aantal hogescholen deel aan onderzoek naar de financiële stromen die ontstaan door verduurzamingsprojecten in het mkb.

Van accountants wordt verwacht dat we alert zijn op fraude, witwassen en corruptie en handelen wanneer we signalen zien. Daarvoor zijn duidelijke en toepasbare regels belangrijk, maar ook het gesprek over dilemma's uit de praktijk. Met initiatieven als Fraude in beeld helpt de NBA accountants om signalen te herkennen, professioneel te oordelen en waar nodig in actie te komen."

Nienke Buerman, lid NBA-bestuur

Fraude

Relevant voor: alle werkvelden, met specifieke activiteiten voor audit en assurance en samenstel en advies. Fraude, witwassen en sanctierisico's vragen van accountants om signalen te herkennen, professioneel te oordelen en waar nodig te handelen.

De maatschappij verwacht van accountants dat zij alert zijn op fraude, corruptie, witwassen en sanctierisico's en daarnaar handelen. De ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en raken het werk van alle accountants. Voorbeelden hiervan zijn: de herziene Standaard 240, de invoering van Europese anti-witwasregelgeving (AMLR) en de Internationale en Nederlandse sanctiewetgeving.

Praktische toepassing van nieuwe regelgeving

De NBA helpt accountants deze nieuwe regelgeving toe te passen in hun dagelijkse praktijk. Daarbij gaat het niet alleen om kennis van regels, maar ook om het herkennen van risico's, professioneel oordelen en handelen bij signalen van fraude of witwassen.

In 2027 ondersteunt de NBA leden bij de implementatie van Standaard 240, AMLR en sanctiewetgeving. Handreiking 1150 over rapportering over fraude in de controleverklaring wordt aangepast aan de gewijzigde Standaard 240. Standaard 240 behoeft nadere uitleg omdat hierin belangrijke aanscherpingen zijn aangebracht.

Ook past de NBA in samenwerking met de RB en het NOB, Handreiking 1124 *Richtsnoeren Wwft* aan in verband met de AMLR die op 10 juli 2027 wordt ingevoerd. Daarnaast werkt de NBA aan praktische ondersteuning van accountants bij de toepassing van sanctiewetgeving, die de accountants met ingang van 2027 tot poortwachter voor sanctieovertredingen maakt.

In 2027 ondersteunt de NBA accountants met webinars, kennissessies, praktijkvoorbeelden en regionale bijeenkomsten. Naast de praktische toepassing van nieuwe regelgeving is er ook aandacht voor innovatieve fraudedetectie, digitale- en AI-audittoepassingen en AI-toepassingen bij de onderneming en daaruit voortkomende nieuwe fraudevormen en -risico's. Ook zoekt de NBA in 2027 de samenwerking met onder andere de AFM en partners binnen het FEC-expertiseplatform op thema's als corruptie, derdenbetalingen en het cash-compensatiemodel.

Fraude in beeld

De NBA ging in 2026 een driejarig partnerschap met het Fraude Film Festival aan. Met *Fraude in beeld* gaat de NBA de regio in en gebruikt films en praktijkcases om bewustwording en gedragsverandering bij accountants ten aanzien van fraude te stimuleren. De getoonde films tonen de diversiteit en mechanismen van fraude, corruptie en witwassen en vormen het vertrekpunt voor het gesprek over signalen, dilemma's, professionele oordeelsvorming, handelingsmogelijkheden en ketensamenwerking. In 2026 was de kick-off van *Fraude in beeld* en het programma loopt door tot en met 2028.

Staat van de sector

Relevant voor: alle werkvelden. Het project brengt de ontwikkeling, maatschappelijke relevantie, kwaliteit, impact en vitaliteit van het accountantsberoep in beeld.

Om de maatschappelijke meerwaarde van het beroep voor de samenleving te kunnen staven met cijfers en feiten startte de NBA in 2026 met het project *Staat van de sector*. De NBA wil met dit project een consistent en transparant beeld geven van de accountantssector. Naast overzicht en inzicht in hoe het accountantsberoep is georganiseerd maakt dit project duidelijk wat accountants bijdragen aan de samenleving en hoe het beroep zich ontwikkelt. Hierbij kijkt de NBA naar maatschappelijke relevantie, kwaliteit en impact én naar de vitaliteit van het beroep, zoals instroom, doorstroom en uitstroom.

Onder de streep: het accountantsberoep in 2026

In november 2026 lanceerde de NBA de eerste versie van *Onder de streep; het accountantsberoep in 2026* tijdens de Accountantsdag 2026. De publicatie is digitaal beschikbaar voor alle leden en stakeholders. Daarnaast verscheen er een gedrukte versie in beperkte oplage om mee te nemen in gesprekken met leden en stakeholders in het land om de meerwaarde en de ontwikkeling van het accountantsberoep zichtbaar te maken.

Naar een completer beeld in 2027

In 2027 brengen we een geactualiseerde en verder verrijkte editie uit van *Onder de streep*. Met meer eigen data en informatie vanuit andere bronnen. Samen met onze stakeholders kunnen we zo het beeld van het accountantsberoep completer, scherper en feitelijker maken en laten zien wat de belangrijkste trends zijn en wat de impact is van de beroepsgroep. Na implementatie van de aangepaste Wet op het accountantsberoep zal ook de rapportage door oob-accountantsorganisaties over de AQI's deel uit maken van de publicatie.

Accountancy en AI

Relevant voor: alle werkvelden. AI verandert de werkzaamheden en benodigde competenties van accountants en vraagt in ieder werkveld om een beheerste en verantwoorde toepassing.

Kunstmatige intelligentie (AI) ontwikkelt zich snel en heeft steeds meer invloed op organisaties en het werk van accountants. AI biedt kansen om processen te verbeteren en werkzaamheden efficiënter uit te voeren, maar brengt ook risico's met zich mee. Denk aan onjuiste uitkomsten, onvoldoende transparantie, privacy-risico's en het onbedoeld delen van vertrouwelijke informatie. Ook stelt de EU AI Act eisen aan het verantwoord gebruik van AI.

Voor accountants raakt AI direct aan de kwaliteit van hun werk en aan kernwaarden als onafhankelijkheid, objectiviteit, zorgvuldigheid en publieke verantwoordelijkheid. Daarbij ontstaan nieuwe vraagstukken rond de betrouwbaarheid van data, corporate reporting, fraude, het gebruik van AI als controlebewijs en mogelijke aanvullende kwaliteitsstandaarden.

Insteek programma

Het programma Accountancy en AI richt zich op de vraag: wat betekent AI voor accountants? Het helpt accountants om AI beter te begrijpen en verantwoord toe te passen. Daarbij brengt het programma in beeld hoe AI de rol en benodigde competenties van accountants verandert, welke toepassingen relevant zijn en welke ondersteuning leden nodig hebben. Naast risico's is er nadrukkelijk aandacht voor de kansen die AI biedt voor het beroep. Leden werken hier actief aan mee in de verschillende *taskforces* van Accounttech. De NBA zoekt daarbij samenwerking met partijen om oplossingen te ontwikkelen die *open source* beschikbaar komen voor alle accountants.

Focus in 2027

De NBA-werkgroep Accounttech ontwikkelde in 2025 de *Leidraad AI in Control;* een vrijwillig kader voor een beheerste toepassing van AI. In 2026 gevolgd door *Leidraad 2: AI Toegepast.* Deze publicatie ondersteunt (IT-)auditpraktijken bij het verantwoord en innovatief inzetten van AI, met praktijkvoorbeelden over hoe accountants en auditors de kwaliteit, betrouwbaarheid en beheersing van AI-toepassingen kunnen versterken.

In 2027 richt Accounttech zich op concrete toepassingen van AI in de accountantspraktijk. De NBA stimuleert een beroepsbreed gesprek over het verantwoord gebruik van technologie door overzicht en duiding te geven, kennis te delen en waar nodig normen te ontwikkelen. De praktische toepassing is aan de accountantsorganisaties, opleidingen en service-organisaties zelf.

Het gaat er niet om wat AI allemaal kan, het gaat er om wat wij met de opbrengsten van AI doen. Professionele oordeelsvorming blijft mensenwerk. Maar AI kan ons wel helpen. We moeten samen blijven zoeken naar de juiste balans tussen wat we aan AI overlaten, en wat niet."

Steef Visser, lid NBA-bestuur

Zo werkt de taskforce *Kwaliteitsborging AI-toepassingen* aan een algemeen raamwerk voor kwaliteitsvalidatie met verschillende praktijkvoorbeelden. De taskforce *AI-agenten* ontwikkelt een referentiemodel voor beheerst gebruik van AI-agents met uitgewerkte voorbeelden, documentatie, workshop- en implementatiemateriaal. En de taskforce *Prompting* legt een NBA-brede promptbibliotheek aan. Tot slot ondersteunt Accounttech de Hogeschool van Amsterdam en het Center for Financial Innovation bij haar onderzoek naar geschikte AI-toepassingen voor mkb-accountantskantoren. Insteek hierbij is alle accountants in alle werkvelden overzicht, praktische toepassingen en hulpmiddelen aan te reiken voor een beheerste inzet van AI.

AI en ledenservice

Relevant voor: alle werkvelden. De AI-assistent maakt gecontroleerde vaktechnische kennis toegankelijk voor alle accountants, ongeacht hun werkveld.

De manier waarop accountants vaktechnische informatie raadplegen, blijft zich ontwikkelen. Waar de *Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA)* vroeger vooral als boek werd gebruikt, raadplegen accountants deze informatie nu vooral digitaal, via de gratis online versie op de NBA-website. Met de opkomst van AI ontstaat een volgende stap in deze ontwikkeling. De NBA wil deze mogelijkheden benutten om betrouwbare vakkennis nog toegankelijker te maken voor alle leden. Voor vragen waarbij context en professioneel inzicht nodig zijn, blijft persoonlijk contact met de vaktechnische deskundigen van de helpdesk mogelijk.

Start voorbereiding 2026

De NBA startte in september met dit project waarbij de nadruk eerst lag op de ontwikkeling en zorgvuldige voorbereiding van de AI-assistent. Zo werd een programma van eisen opgesteld ten aanzien van functionaliteit, techniek, privacy en security en werden vaktechnische bronnen geschikt gemaakt voor gebruik met AI. Om te toetsen of de AI-assistent betrouwbare en kwalitatief goede antwoorden geeft, ontwikkelden vaktechnische experts een gecontroleerde set van vragen en antwoorden. Hiermee wordt de kwaliteit van de AI-antwoorden in detail getoetst en strikt gemonitord. Een prototype wordt eerst intern getest en verbeterd. Daarna volgt een test met een beperkte groep externe gebruikers.

Lancering AI-assistent 2027

In 2027 stelt de NBA, als uit de tests in 2026 blijkt dat kwaliteit en betrouwbaarheid voldoende zijn, een AI-assistent voor vaktechnische vragen beschikbaar via nba.nl. Leden kunnen in hun eigen woorden vragen stellen en krijgen antwoorden op basis van gecontroleerde NBA-bronnen, met verwijzingen naar de oorspronkelijke informatie. De HRA, handreikingen en alerts vormen hiervoor de eerste kennisbasis.

Blijvend monitoren

De NBA zal daarnaast verder investeren in het actueel, betrouwbaar en goed toegankelijk maken van haar vaktechnische kennis. Na de introductie blijven we het gebruik, de kwaliteit en de kosten monitoren. De vragen van accountants aan de AI-assistent geven bovendien inzicht in hun informatiebehoefte. Die inzichten zullen we gebruiken om de AI-assistent, onze vaktechnische content en de persoonlijke ondersteuning verder te verbeteren.

Regelverbetering: anders organiseren

Relevant voor: alle werkvelden. De NBA zet zich beroepsbreed in voor regelgeving die proportioneel, duidelijk en uitvoerbaar is en betrekt dit structureel bij beleids- en regelgevingstrajecten.

Duidelijke en uitvoerbare regelgeving

Stapeling en complexiteit van regelgeving kunnen leiden tot onnodige administratieve lasten voor organisaties en accountants. De NBA zet zich daarom ook in 2027 in voor regelgeving die proportioneel, duidelijk en uitvoerbaar is.

Daarbij onderscheiden we twee sporen die al onderdeel zijn van de kernactiviteiten van de NBA. Bij externe regelgeving signaleert de NBA waar regels onnodige administratieve lasten veroorzaken of de werkzaamheden van accountants onnodig bemoeilijken. De NBA brengt deze knelpunten onder de aandacht van ministeries, politiek en andere regelgevers en bespreekt hoe de complexiteit of onduidelijkheid kan worden gereduceerd. Ook kijkt de NBA kritisch naar Nederlandse aanvullingen op Europese regelgevingen. Op nationaal niveau weigert de NBA onuitvoerbare controleprotocollen en stelt zij talloze verbeteringen voor.

Het tweede spoor betreft de eigen NBA-regelgeving. In het regelgevend proces, één van de kernactiviteiten van de NBA, is met de vervanging van de Nadere voorschriften kwaliteits-systemen (NVKS) door de Nadere voorschriften voor kwaliteitsmanagement (NVKM) de principle-based benadering van kwaliteit versterkt. Daarnaast maakt de mkb-toets standaard onderdeel uit van het regelgevend proces en wordt met de in 2027 verwachte implementatie van de proportionaliteitsrichtlijn het *Belanghebbenden orgaan Beroepsreglementering* verantwoordelijk voor de toets op proportionaliteit van regelgeving.

Van programma naar vaste werkwijze

De ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat regelverbetering zich minder goed laat organiseren als afzonderlijk programma met een vast programmateam. Regelgeving raakt veel verschillende beleidsterreinen als onderdeel van de NBA-kernactiviteiten en vraagt per onderwerp om specifieke expertise. Het inzicht bieden en inzichtelijk maken vraagt coördinatie en communicatie en dat kan de NBA beter doen.

Daarom kiest de NBA vanaf 2027 voor een andere aanpak, waarbij de systematiek van programmamanagement wordt benut om een vaste werkwijze in 2027 te ontwikkelen en te implementeren. Regelverbetering wordt een vast aandachtspunt binnen reguliere beleidsdossiers, regelgevingstrajecten en belangenbehartiging. Zo kan de NBA al tijdens de ontwikkeling, wijziging van regels of nadere duiding van regels aandacht geven en vragen voor proportionaliteit, duidelijkheid en uitvoerbaarheid. De inhoudelijke deskundigen die bij een dossier betrokken zijn, kunnen deze aspecten direct meenemen.

Zo wordt regelverbetering geen afzonderlijke activiteit, maar een structureel onderdeel van de manier waarop de NBA beleid ontwikkelt en de belangen van het beroep behartigt. De coördinerende taak zal opgezet en ingebed worden in de kernactiviteiten van de NBA bij de afdeling Beroep en Maatschappij.

Concrete activiteiten in 2027

In 2027 wordt bij de afdeling Beroep en Maatschappij een coördinerende taak belegd om hetgeen hiervoor omschreven handen en voeten te geven. De NBA stelt een beroepsbrede lobbyagenda voor regelverbetering op en betrekt de uitvoerbaarheid en proportionaliteit

structureel bij relevante beleids- en regelgevingstrajecten. Bij dit laatste besteedt de NBA extra aandacht aan nationale aanvullingen op Europese regelgeving en blijft zij werken aan vereenvoudiging van controleprotocollen.

In relatie tot de eigen regelgeving blijft de NBA voortdurend toetsen of regels meer *principle based*, eenvoudiger en duidelijker kunnen en dat laatste geldt ook voor de handreikingen en toelichtingen. Daarbij geldt *Handreiking 1137 Corruptie* als goed voorbeeld. Deze handreiking bevat onder meer interne koppelingen waarmee accountants snel naar relevante onderdelen kunnen navigeren en de schrijfstijl is helder en toegankelijk. De behaalde resultaten maakt de NBA zichtbaar via haar communicatie.

Ethiek, cultuur en gedrag

Relevant voor: alle werkvelden, waarbij het programma zich in 2027 verder verbreedt vanuit het werkveld audit en assurance naar andere werkvelden. Te beginnen met samenstel en advies. Professioneel oordeel, aanspreekbaarheid, psychologische veiligheid en lerend vermogen zijn daarbij centrale thema's.

Professionele ruimte voor kwaliteit en vertrouwen

De kwaliteit, relevantie en aantrekkelijkheid van het accountantsberoep hangen niet alleen af van vaktechnische kennis. Ook ethiek, cultuur en gedrag en hoe professionals in de praktijk handelen zijn daarbij bepalend. Oorzakenanalyses laten zien dat taakopvatting, leiderschap en samenwerking invloed hebben op wat goed en fout gaat. Dat vraagt om voldoende professionele ruimte en een beroepscultuur waarin accountants professioneel en zorgvuldig kúnnen handelen.

Versterken beroepscultuur

Met het programma *Ethiek, Cultuur en Gedrag (ECG)* wil de NBA een beroepscultuur versterken waarin professioneel oordeel, aanspreekbaarheid, psychologische veiligheid en lerend vermogen vanzelfsprekende onderdelen zijn van het dagelijks handelen. Daarbij richt het programma zich op drie samenhangende bewegingen:

1. Kantoren en organisaties weten wat nodig is voor een kwaliteitsbevorderende cultuur en zetten zich daar zichtbaar voor in.
2. Professionals ervaren deze cultuur in de praktijk en dragen er zelf actief aan bij.
3. Bestuurders en leidinggevenden zorgen voor de randvoorwaarden die dit mogelijk maken.

Van bewustwording naar gedrag

Het bewustzijn rond cultuur en gedrag is mede door het programma de afgelopen jaren gegroeid. De volgende stap is de vertaling naar zichtbaar en duurzaam gedrag in de dagelijkse praktijk. Gedrag waarbij accountants de ruimte én verantwoordelijkheid nemen om vanuit vakmanschap, integriteit en professioneel oordeel te handelen, juist wanneer belangen schuren of twijfel en ongemak ontstaan.

Het morele kompas is een van de belangrijkste instrumenten die een accountant in de gereedschapskist heeft. De ethische aspecten van ons beroep bepalen onze maatschappelijke meerwaarde. Daarom is het enorm belangrijk hierover vaak met elkaar te spreken. Niet met een opgeheven vingertje, wel met een uitgestoken hand."

Liane Vlaskamp, algemeen directeur NBA

Van inspireren naar implementeren en borgen

In 2027 verschuift de nadruk binnen het programma van inspireren naar implementeren en uiteindelijk borgen. Ook verbreedt het programma zich naar andere werkvelden waarbinnen accountants werkzaam zijn, te beginnen met het werkveld Samenstel en Advies. Dit krijgt onder meer vorm door:

- debatten, afdelingsbijeenkomsten en praktijkdialogen te organiseren;
- een nieuwe groep koploperkantoren buiten de Wta-sector te betrekken;
- een kennisfestival te organiseren voor professionals die ECG binnen organisaties verder willen brengen;
- betere ontsluiting en inzet van bestaande kennis, tools, trainingsvideo's en praktijkvoorbeelden voor een bredere groep.

Tegelijk wordt ECG sterker verbonden met andere NBA-programma's en beleidsterreinen. Zo ontstaat stap voor stap een beroepscultuur waarin accountants professionele ruimte ervaren én nemen, elkaar aanspreken, samen leren en vanuit hun professioneel oordeel bijdragen aan kwaliteit en vertrouwen.

Geïntegreerde accountantsopleiding

Relevant voor: alle werkvelden. De vernieuwde opleiding moet aansluiten op de toekomstige beroepspraktijk en de ontwikkeling van vakbekwame accountants.

De NBA heeft in 2025 met het herijkte beroepsprofiel een belangrijke basis gelegd voor de vernieuwing van de accountantsopleiding. Op basis van het herijkte beroepsprofiel zal de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) eind 2026 de herziene eindtermen vaststellen, waarbij ook theorie en praktijk worden geïntegreerd. Dat vraagt om een nauwere samenwerking van de partijen die de accountantsopleiding vormgeven: opleiders (universitair en hbo), het werkveld, de stagebureaus en de Raad voor de Praktijkopleidingen. Waar iedereen nu gefragmenteerd te werk kan gaan, is het straks noodzakelijk om de opleiding in gezamenlijkheid vorm te geven.

Naar een nieuw onderwijsmodel

De NBA heeft het initiatief genomen om de betrokken partijen bij de accountantsopleidingen in 2026 bij elkaar te brengen. Onder regie van de NBA werken vertegenwoordigers van deze partijen samen aan een onderwijskundig model dat de basis vormt voor de geïntegreerde accountantsopleiding. Zij worden daarbij ondersteund door één of meer onderwijskundigen. Om voldoende draagvlak te krijgen, betrekken zij hun achterban tussentijds bij de te maken keuzes. Het traject wordt in het voorjaar 2027 afgesloten met een brede co-creatiesessie. Ook de randvoorwaarden voor de geïntegreerde opleiding komen in 2027 aan de orde. Het gaat daarbij om vraagstukken die zien op regie en samenwerking en digitale leeromgeving.

Met dit programma draagt de NBA bij aan het realiseren van een aantrekkelijke, studeerbare, toekomstbestendige en kwalitatief hoogwaardige beroepsopleiding tot accountant.

Samen leren

Relevant voor: alle werkvelden. Het project stimuleert accountants om binnen én over de grenzen van werkvelden heen kennis en ervaringen te delen en gezamenlijk te werken aan kwaliteit, vakmanschap en maatschappelijke betekenis.

Accountants werken in een dynamische omgeving met nieuwe technologie, strengere regelgeving en complexe maatschappelijke vraagstukken. Dat vraagt niet alleen om vakkennis, maar ook om blijvende ontwikkeling van professionele oordeelsvorming, ethisch handelen, veerkracht en lerend en reflectief vermogen. Leren vindt niet uitsluitend plaats in formele scholing of via kennisoverdracht. Juist het leren van en met elkaar helpt accountants om zich professioneel te blijven ontwikkelen.

Andere leervormen

Op verschillende momenten hebben leden aangegeven behoefte te hebben aan meer mogelijkheden om ervaringen uit te wisselen, dilemma's te bespreken en van elkaar te leren. Ook de faculties van de NBA adviseerden het bestuur om nadrukkelijker in te zetten op het bevorderen van meer dialoog, reflectie, intervisie, mentoring en spiegeling. Leervormen die het DNA van de accountant en de eigen professionele oordeelsvorming versterken.

Insteek project

Met het project *Samen leren* wil de NBA leren van en met elkaar een vanzelfsprekend onderdeel maken van het accountantsberoep. In 2027 ontwikkelt de NBA daartoe een visie en aanpak passend bij de publieke taak en eigen verantwoordelijkheid van accountants. Ook brengt zij samenhang aan in de verschillende vormen van samen leren die de NBA nu al toepast. Dit geeft inzicht in overlap van activiteiten en maakt zichtbaar welke elementen ontbreken. Insteek is een sterkere binding en beroepscultuur waarin accountants in alle werkvelden elkaar gemakkelijker vinden, kennis en ervaringen delen en gezamenlijk werken aan kwaliteit, vakmanschap en maatschappelijke betekenis.

Kernactiviteiten NBA

Niet alleen de programma's en projecten, maar zeker ook de kernactiviteiten van de NBA dragen bij aan de realisatie van hetgeen wordt gevraagd vanuit de strategische thema's. Daarnaast gaat een belangrijk deel van de inzet en het budget van de NBA naar de uitvoering van reguliere en wettelijke taken. Deze variëren van het bevorderen van instroom, het beheren van het accountantsregister, het opstellen van gedrags- en beroepsregels, informatievoorziening, bijeenkomsten, regelgeving en de mkb-helpdesk. Veel van deze afdelingsactiviteiten worden samen met accountants uit de praktijk uitgevoerd. Hieronder staan de belangrijkste afdelingsplannen voor 2027.

Afdeling Beroep en maatschappij

De afdeling Beroep en Maatschappij (B&M) ondersteunt NBA-commissies en -werkgroepen rond sectorale, vakinhoudelijke, IT- en maatschappelijke vraagstukken en deelt de opgedane kennis met de beroepsgroep. Daarnaast coördineert B&M de MKB-Helpdesk, ondersteunt zij samen met andere afdelingen het overleg met oob-, rv- en mkb-kantoren en voert zij de programma's Fraude en Wwft, Accountant en AI, Duurzaamheid en Regelverbetering uit.

Voor en door leden

Bij de NBA-Young Profs en in sectorcommissies voor de Decentrale Overheden (gemeenten en provincies), zorg (Coziek en het Audit Plaform Zorgverzekeraars), onderwijs, woningcorporaties, mkb, banken, verzekeraars en pensioenfondsen en beleggingsinstellingen spreken honderden accountants ketenbreed over actuele ontwikkelingen, jaarrekeningvraagstukken en bestuurlijke thema's.

Verschillende werkgroepen verdiepen zich in onderwerpen als AI, continuïteit, controleprotocollen, diversiteit, digitalisering (SBR), duurzaamheid, fraude en Wwft, subsidies en de Wet normering topinkomens (Wnt). De opgedane kennis wordt via NBA-kanalen en (afdelings)bijeenkomsten gedeeld met de leden en derde belanghebbenden. Zo faciliteert B&M verbinding, agendering en kennisdeling van maatschappelijke ontwikkelingen die om aanpassing van de beroepsuitoefening vragen.

Het mkb vraagt om accountants die dicht bij de ondernemer staan en de praktijk kennen. Binnen de NBA geven we dat mkb-perspectief nadrukkelijk een plek. We investeren in sterke vaktechnische ondersteuning, via de mkb-helpdesk en in de toekomst met behulp van AI, en zetten ons in voor regelgeving die proportioneel en praktisch toepasbaar is. Zo helpen we mkb-accountants hun belangrijke rol voor ondernemers goed te blijven vervullen."

Jan Rijken, lid NBA-bestuur

NBA helpt accountants in de mkb-praktijk op weg

De NBA Helpdesk en de NBA Helpt-webinars bieden leden, vooral in de mkb-praktijk, een laagdrempelige vaktechnische vraagbaak. Leden van kantoren zonder eigen bureau vaktechniek kunnen met vaktechnische vragen zowel telefonisch als digitaal terecht bij de NBA Helpdesk. In 2027 komt, bij voldoende kwaliteit en betrouwbaarheid, via nba.nl een AI-assistent voor vaktechnische vragen beschikbaar. Zie hiervoor het project *AI en ledenservice*.

Voortzetting mkb-programma

De speerpunten en activiteiten van het mkb-programma gaan vanaf 2027 structureel deel uitmaken van de reguliere werkzaamheden van de afdeling B&M. De NBA-collega's ondersteunen mkb-accountants met concrete activiteiten, zoals uitleg en regionale presentaties over nieuwe regelgeving, en digitale bijeenkomsten zoals de online ontbijtsessies fiscale updates. Ook helpen zij de Commissie MKB bij haar activiteiten waarbij de focus ligt op positie, invloed en praktische ondersteuning van de mkb-accountant.

De stem van mkb-accountants is onmisbaar binnen de NBA. De vacatievergoeding helpt om hun actieve deelname aan NBA-gremia mogelijk te maken en zo hun kennis en praktijkervaring goed te benutten. Daarnaast werkt de NBA samen met SRA en Novaa verder aan een gezamenlijke mkb-agenda, met gedeelde prioriteiten en concrete activiteiten voor leden.

Fiscale updates

Het *Fiscaal Ontbijt* blijft ook in 2027 een belangrijk platform voor fiscale actualiteiten. Naast aandacht voor de ontwikkelingen binnen het Becon-overleg en wet- en regelgeving wordt het programma uitgebreid met verdieping op relevante fiscale jurisprudentie, voorgenomen wetgeving en ontwikkelingen die de advies- en samenstelpraktijk van mkb-accountants raken. Hiermee bieden de ontbijtsessies accountants niet alleen actuele informatie, maar ook duiding van ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op hun cliënten en praktijk.

Bijeenkomsten voor eenpitters en kleine kantoren

De NBA zet daarnaast in op het versterken van regionale kennisdeling en ontmoeting tussen accountants. De bestaande bijeenkomsten voor eenpitters en kleine kantoren vormen hiervoor een belangrijke basis. Tijdens deze bijeenkomsten staan collegiale uitwisseling en het bespreken van vaktechnische en praktijkgerichte vraagstukken centraal. De positieve ervaringen met deze groepen vormen aanleiding om ook in andere regio's en afdelingen vergelijkbare initiatieven te starten. Zo wil de NBA de onderlinge verbinding tussen accountants versterken en de afstand tussen de NBA en haar leden verder verkleinen.

MKB Connect

In 2027 organiseert de NBA MKB Connect voor accountants en accountants in opleiding in de mkb-praktijk. Het event biedt actuele vakinhoudelijke inzichten, inspiratie en praktische handvatten en brengt accountants uit verschillende generaties met elkaar in contact. Zo draagt MKB Connect bij aan kennisdeling, samenwerking en een sterker netwerk binnen het mkb.

Diversiteit en inclusie

De NBA blijft zich in 2027 inzetten op een inclusieve en diverse beroepsgroep als fundament voor kwaliteit, vertrouwen en maatschappelijke relevantie, onder andere via het diversiteitsconvenant en bijbehorende monitor. We houden vast aan evenwichtige vertegenwoordiging binnen de eigen besturen, commissies en bureau, met concrete doelen voor gender en aandacht voor culturele en andere diversiteitsvormen. Via de Community Diversiteit en Inclusie, evenementen als Internationale Vrouwendag en nieuwe dialogen versterken we bewustwording en samenwerking.

Afdeling Kwaliteit

De NBA staat voor kwaliteit in het accountantsberoep. De afdeling Kwaliteit ontwikkelt en onderhoudt, als een van de wettelijke taken van de NBA, duidelijke en toekomstbestendige beroepsregelgeving. Zij ondersteunt accountants bij de toepassing daarvan en maakt relevante kennis en inzichten toegankelijk. Daarnaast is de afdeling betrokken bij de uitvoering van kwaliteitsbeoordelingen bij accountantskantoren en accountantsafdelingen en stimuleert zij verdere kwaliteitsontwikkeling binnen het beroep. Zo draagt de afdeling bij aan goede beroepsuitoefening en vertrouwen in accountants.

De afdeling Kwaliteit ondersteunt verder diverse bestuurlijke en vaktechnische commissies en organen van de NBA, waaronder de regelgevende commissies, de Klachtencommissie en de Raad voor Toezicht. Daarmee vervult de afdeling een verbindende rol tussen regelgeving en kwaliteitsbevordering.

Regelgevingsprojecten 2027

Samen met het College voor beroepsreglementering (CB) en het Belanghebbendenorgaan beroepsreglementering (BOB) voert de afdeling Kwaliteit de projecten uit het CB-jaarplan uit. Daarmee werkt zij aan actuele, toekomstbestendige en breed gedragen beroepsreglementering. Ook ondersteunt de afdeling het CB bij het verder verbeteren van de processen, om daarmee beter aan te kunnen sluiten op de behoeften van belanghebbenden bij beroepsreglementering.

In 2027 zijn diverse projecten gepland. Centraal staat de invoering van de standaard voor assurance bij duurzaamheidsverslaggeving, gebaseerd op ISSA 5000. Ook verwacht de NBA in 2027 aangepaste onafhankelijkheidsregels voor duurzaamheids-assurance en wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de ViO te consulteren. Verder actualiseert de NBA diverse handreikingen en trekt zij deze waar nodig in.

Het BOB bewaakt dat het CB de afgesproken regelgevingsprocedures volgt, belanghebbenden tijdig betrekt en transparant is over gemaakte keuzes. Naar aanleiding van de in 2026 uitgevoerde zelfevaluatie versterkt het BOB in 2027 de betrokkenheid van stakeholders bij beroepsreglementering. Het intensiveert de samenwerking met het Stakeholdersforum en stemt de mate van betrokkenheid beter af op het belang en de impact van regelgeving.

Europese proportionaliteitsrichtlijn

In 2027 treedt naar verwachting de Wet ter implementatie van de Europese Proportionaliteitsrichtlijn in werking. Deze verplicht beroepsorganisaties zoals de NBA om nieuwe en bestaande regelgeving onafhankelijk op evenredigheid te laten beoordelen. Voor de onafhankelijke beoordeling, voegt de wet een raad van advies toe aan de wettelijke organen die de NBA nu al kent. Voor de inwerkingtreding legt het bestuur de ledenvergadering een verordening voor om de organisatie hierop aan te passen. Het voorstel is om het huidige BOB om te vormen tot deze raad van advies. De raad combineert dan zijn nieuwe wettelijke taken met de bestaande taken van het BOB.

Mkb-toets en hulp

De NBA heeft bij regelgeving nadrukkelijk aandacht voor de praktische toepasbaarheid en werkbaarheid voor kleinere kantoren. Hiervoor wordt de mkb-toets ingezet, die in 2027 wordt geëvalueerd. Waar nodig ondersteunt de NBA accountants met heldere uitleg en praktische hulpmiddelen.

Een voorbeeld is de NBA-verklaringengenerator, waarmee accountants eenvoudig de juiste controle- en overige verklaringen kunnen opstellen. De generator ondersteunt bij het kiezen van de passende verklaring en biedt actuele en juridisch correcte teksten. Dit draagt bij aan een consistente toepassing en bespaart tijd in de praktijk. Sinds 2026 maakt de NBA gebruik van een vernieuwde verklaringengenerator, die tevens inspeelt op toekomstige technische ontwikkelingen rond het digitaal deponeren van jaarrekeningen via *standard business reporting (SBR)*.

Toezicht

De afdeling Kwaliteit ondersteunt de Raad voor Toezicht bij de uitvoering en verdere ontwikkeling van het toezicht en de kwaliteitsbevordering binnen het accountantsberoep. Speerpunten in 2027 zijn de implementatie van de NVKM, de doorontwikkeling van het toezicht op accountantsafdelingen, het anticiperen op nieuwe ontwikkelingen binnen de sector, zoals private-equity participaties en verdere professionalisering van toetsers.
Tot slot wordt de kwaliteitsapplicatie verder doorontwikkeld om het gebruiksgemak verder te vergroten, datagedreven werken te versterken en processen en rapportages te verbeteren.

PE gaat over meer dan alleen het bijhouden van vakkennis. Het gaat erom dat je bewust blijft nadenken over je ontwikkeling als professional. Door daar regelmatig bij stil te staan, blijft leren relevant voor je eigen praktijk én voor de bijdrage die je levert als accountant. Als accountant geef je zelf richting aan je PE. Maar je hoeft het niet allemaal zelf uit te zoeken. De NBA helpt je met praktische ondersteuning en inspiratie. ”

Evelyn Vinke-Smits, lid NBA-bestuur

Afdeling Educatie en ontwikkeling

De afdeling Educatie en ontwikkeling richt zich op de opleiding en vakbekwaamheid van accountants. Zij verzorgt de driejarige praktijkopleiding als wettelijke taak van de NBA en ondersteunt accountants bij de invulling van hun permanente educatie en ziet toe op de naleving ervan. Daarnaast draagt de afdeling bij aan de duiding van toekomstige beroeps-ontwikkelingen en ondersteunt zij de NBA-faculties bij de vertaling daarvan naar de praktijk.

Verklaring van vakbekwaamheid

De NBA geeft Verklaringen van Vakbekwaamheid (VvV) af aan buitenlandse accountants die zich willen inschrijven in het Nederlandse accountantsregister. De beoordeling van aanvragen vindt plaats door de Adviescommissie Verklaring van Vakbekwaamheid (AVV). Door de wijziging van artikel 54 van de Wet op het accountantsberoep per 1 januari 2027, ontstaat meer ruimte voor een integrale beoordeling van de vakbekwaamheid, terwijl de eisen aan opleiding en kwaliteit gelijk blijven. Daarnaast kan straks een VvV worden afgegeven voor zowel de oriëntatie Assurance als de oriëntatie Accountancy-MKB. Hiermee sluit de procedure beter aan op de inrichting van het Nederlandse accountantsberoep.

In 2027 werkt de NBA samen met de AVV aan de invoering van de wijzigingen en de actualisatie van het beoordelingskader. Ook versterkt de NBA de ondersteuning van buitenlandse accountants die toegang zoeken tot het Nederlandse accountantsberoep. Uitgangspunt blijft dat alleen accountants met een gelijkwaardig niveau van vakbekwaamheid en kennis van de Nederlandse beroepscontext in aanmerking komen voor inschrijving.

Permanente educatie

Naar aanleiding van het in 2026 aangepaste PE-beleid beoordeelt de NBA in 2027 de PE-portfolio's volgens een nieuwe beoordelingssystematiek. Deze systematiek biedt leden meer duidelijkheid over de criteria waaraan het portfolio moet voldoen. Om leden hierbij te ondersteunen, heeft de NBA heldere beoordelingscriteria, een vernieuwde handleiding voor het portfolio en een PE-tool ontwikkeld die leden stap voor stap door de onderdelen van het portfolio leiden. Wanneer een portfolio niet aan de criteria voldoet, biedt de NBA een ondersteuningsgesprek aan, gericht op het alsnog voldoen aan de PE-verplichting.

Getrainde assessoren voeren de beoordelingen uit aan de hand van het beoordelingsmodel en geven leden gerichte feedback. Zo versterkt de NBA zowel de zorgvuldigheid en helderheid van de beoordeling als de bruikbaarheid van de feedback. In 2027 volgt en evalueert de NBA de toepassing van de nieuwe systematiek. De ervaringen van leden, assessoren en NBA-collega's vormen de basis voor verdere verduidelijking en verbetering van de werkwijze. In 2027 wordt ook de PE-tool verder doorontwikkeld en gebruikersvriendelijker gemaakt.

Raad voor de praktijkopleidingen

De Raad voor de Praktijkopleidingen (RPO) levert vanuit haar verantwoordelijkheid voor de praktijkopleiding een actieve bijdrage aan het programma *Geïntegreerde accountantsopleiding*. Samen met de betrokken partijen geeft de RPO mede vorm aan de toekomstige inrichting van de opleiding. Via nauw contact met de stagebureaus wordt ook hun input betrokken. Daarmee draagt de RPO bij aan draagvlak, uitvoerbaarheid en aansluiting op de beroepspraktijk. De werkzaamheden zijn in 2026 gestart en worden in 2027 voortgezet.

Toezicht op aanbieders

De RPO is eind 2026 gestart met de beoordeling van het kwaliteitsbeleid van aanbieders van referaten, simulaties en begeleidingsdagen binnen de Praktijkopleiding. De RPO ziet erop toe dat trainees bij deze aanbieders de bijbehorende eindtermen kunnen behalen. Stagebureaus blijven hiervoor eindverantwoordelijk, maar kunnen voor deze onderdelen steunen op het oordeel van de RPO. In 2027 worden de beoordelingen voortgezet en brengt de RPO de eerste bevindingen over de algehele kwaliteit van deze aanbieders in beeld.

Afdeling Communicatie

De afdeling Communicatie richt zich op een sterke en transparante informatievoorziening voor alle stakeholders, met leden en aspirant-leden als belangrijkste doelgroepen. In 2027 bouwen we verder aan de zichtbaarheid van de NBA en van de maatschappelijke betekenis van het accountantsberoep. Een belangrijk nieuw instrument daarvoor is de publicatie *Onder de streep*, het resultaat van het project Staat van de sector.

Public affairs

De NBA neemt proactief positie in bij actuele ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken die het accountantsberoep raken. We onderhouden daarvoor intensieve contacten met politiek, media, stakeholders en nationale en internationale beroepsorganisaties. Zo dragen we bij aan een goed geïnformeerd publiek debat en aan de zichtbaarheid van de rol die accountants spelen in het vertrouwen in onze economie en samenleving.

Inzetten op ledenbinding

Ook de betrokkenheid van leden bij de NBA krijgt in 2027 veel aandacht. De verenigingsconferentie voorafgaand aan de ledenvergadering is inmiddels een vast onderdeel van de beleidscyclus en biedt ruimte voor dialoog over de koers en prioriteiten van de NBA. Ledenonderzoeken leveren aanvullende inzichten op. Minstens zo belangrijk zijn ontmoeting, kennisdeling en debat, binnen de NBA en in de regio. Daarmee willen we de verbondenheid met de beroepsgroep versterken. Dat sluit ook aan bij de bredere inzet van de NBA op kennisdeling en leren over werkvelden, organisaties en generaties heen.

Bijzondere aandacht gaat uit naar jonge professionals. We willen hen nadrukkelijker betrekken bij onderwerpen die voor de toekomst van het beroep van belang zijn en ruimte geven om hun ideeën en perspectieven in te brengen.

Kennisontsluiting 2.0

In 2027 blijven we daarnaast investeren in het toegankelijk maken van kennis en informatie. De reeks NBA Helpt wordt voortgezet, online en in het land. Met meer dan honderd evenementen per jaar, onze veel beluisterde podcast Vitamine A (met al meer dan honderdduizend luisteraars) en onze website accountant.nl (2,9 miljoen pageviews) zorgen we voortdurend voor nieuwsvoorziening, debat en vaktechnische updates. Ook werken we verder aan nba.nl en aan nieuwe manieren waarop leden vaktechnische informatie kunnen vinden. De manier waarop accountants zoeken verandert immers: van boek naar website naar AI. De NBA wil daarom in 2027 via nba.nl een AI-assistent voor vaktechnische informatie beschikbaar maken voor alle leden. Zie ook elders in dit verslag.

Nieuwe heldencampagne

Een gezonde instroom in het beroep en kennis over de opleiding en het beroep bij jonge mensen blijft een speerpunt. Met de in 2026 gelanceerde vernieuwde *heldencampagne* richten we ons op middelbare scholieren en studenten en laten we zien hoe veelzijdig en maatschappelijk relevant het accountantsberoep is. Daarbij werken we met een breed netwerk van ambassadeurs uit grote en kleine kantoren, bedrijven en overheidsorganisaties. Met gastlessen, aanwezigheid op studie- en beroepskeuzebeurzen en sociale media brengen zij het beroep dichtbij de doelgroep. De centrale boodschap is: Nederland rekent op jou, word accountant.

Directie- en bestuurssecretariaat

Het directie- en bestuurssecretariaat ondersteunt het bestuur, de bestuurscommissies, de directie en het managementteam bij vergaderingen en besluitvorming. Het secretariaat verzorgt onder meer de bestuurlijke planning, vergaderstukken en verslaglegging, bewaakt besluiten en acties en zorgt voor een zorgvuldige dossiervorming. Daarnaast ondersteunt het bij benoemingen en bestuurswisselingen. In 2027 komen twee bestuursposities vacant, de voorbereiding en begeleiding van deze wisselingen vraagt extra aandacht.

Nieuwe beleidsagenda, strategie 2027-2030

Met het aantreden van Bianca de Jong-Muhren als nieuwe voorzitter in december 2025 startte het bestuur in 2026 met het ontwikkelen van de strategie voor 2027-2030. Leden droegen hier actief aan bij, onder meer via de faculties, NBA Young Profs en de verenigingsconferentie. Deze inbreng is meegenomen in de verdere uitwerking van de koers.
Het resultaat is de strategie 2027-2030 *Vertrouwen en veerkracht* met drie strategische thema's: maatschappelijke meerwaarde, accountant in het AI-tijdperk en professionele ruimte en veerkracht. Het bestuur presenteert de nieuwe beleidsagenda samen met het jaarplan 2027 in de ledenvergadering van december 2026.

De rol en governance van de NBA

De NBA richt zich als publiekrechtelijke organisatie primair op de kwaliteit van de beroepsuitoefening van individuele leden. Tegelijkertijd is ook de kwaliteit binnen accountantsorganisaties van belang. De Kwartiermakers toekomst accountancysector wezen in hun eindrapport (2023) op de groeiende invloed van accountantsorganisaties op de kwaliteit van wettelijke controles en concludeerden dat de NBA in haar rol te weinig doorzettingskracht heeft.

Mede naar aanleiding hiervan laat het ministerie van Financiën het stelsel van beroepsreglementering evalueren. Deze evaluatie is erop gericht de doeltreffendheid van dat stelsel en de vraag of dat stelsel de kwalitatief goede beroepsuitoefening bevordert. De SEO Economisch Onderzoek onderzoekt daarbij onder meer welke rol, taken, bevoegdheden, governance, financiering en bestuurlijk toezicht bij de NBA passen. De NBA heeft haar visie tijdens het onderzoek ingebracht en volgt de uitkomsten. Op basis daarvan wordt bezien wat de gevolgen zijn voor de toekomstige rol en governance van de NBA.

Tot die tijd blijft kwaliteitsverbetering binnen kantoren vorm krijgen via bestaande samenwerkingsverbanden, zoals de Stuurgroep Publiek Belang, het Platform Reguliere Vergunninghouders en het Platform MKB. De NBA draagt (pro-)actief bij om deze initiatieven levend te houden en waar nodig te evalueren.

Kwaliteit is een gezamenlijke opgave. De NBA richt zich op iedere accountant, in alle werkvelden, maar heeft ook oog voor de omgeving waarin accountants hun werk doen. Door samenwerking, leren en verbeteren te stimuleren, versterken we het brede beroep en daarmee het vertrouwen van de maatschappij in accountants."

Grecor de Vries, directeur operations NBA

Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering richt zich op een efficiënt en effectief functionerend bureau, ondersteund door kwalitatief goed personeel. Dit vraagt om goede, *up to date* voorzieningen en beleid op het gebied van HR, facilitaire- en ICT-diensten, financiën, ledenadministratie en planning & control. De NBA bouwt voort op de professionele basis die er ligt en zorgt via opleidingen dat de kennis up to date blijft, zoals ten aanzien van AI-geletterdheid.

Nieuw ERP-systeem live

Begin 2027 neemt de NBA het nieuwe ERP-systeem in gebruik. Het systeem vervangt de huidige toepassingen voor financiën, ledenadministratie, de praktijkopleiding en permanente educatie. Door deze processen in één systeem samen te brengen, kunnen gegevens efficiënter worden beheerd en processen beter op elkaar aansluiten. In 2027 benut de NBA de mogelijkheden van het nieuwe systeem verder en verkent zij waar aanvullende voordelen kunnen worden gerealiseerd.

Blijvend inspelen op risico's

In 2027 rondt de NBA het in kaart brengen van processen, risico's en beheersmaatregelen af en neemt deze mee in de reguliere planning & control-cyclus. Zo kan de NBA processen gericht verbeteren en periodiek beoordelen of risico's en maatregelen nog actueel zijn. Tegelijkertijd versterkt de NBA de informatiebeveiliging. Continue beveiligingsscans helpen om nieuwe risico's tijdig te signaleren. Ook blijft bewustwording onder medewerkers belangrijk om goed voorbereid te zijn op de snelle ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity.

AI-geletterdheid

De NBA zet ook in 2027 verdere stappen om AI verantwoord in te zetten en het dagelijkse werk slimmer en efficiënter te maken. Daarbij investeert de NBA niet alleen in toepassingen, maar ook in de kennis en vaardigheden van medewerkers. AI-geletterdheid is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Naast een e-learning over verantwoord AI-gebruik en een workshop over het gebruik van Copilot, leren collega's via NBA-Café-sessies van elkaar hoe AI te benutten voor hun werk. Zo ontwikkelt de NBA stap voor stap een organisatie waarin medewerkers de mogelijkheden van AI effectief én verantwoord benutten.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

T 088 4960 301
E nba@nba.nl
I www.nba.nl